

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -

ses framställning till Ålands landsting med
N:o 21/1952. förslag till första tillägg i ordinarie in-
komst- och utgiftsstaten för landskapet Åland
under år 1952.

De i denna framställning föreslagna tilläggen uppgå till sammanlagt
34.402.481 mark, varav tillägg till de egentliga utgifterna 14.553.490
mark och till kapitalutgifterna 19.848.991 mark. En betydande del av
de föreslagna tilläggen äro att hänföra till områden, som genom nya
självstyrelselagen överförts till landskapets behörighet.

A. INKOMSTER.Kapitalinkomster.

Med hänsyn till stadgandena i nya självstyrelselagen om förskott
för självförvaltningen räknar landskapsstyrelsen med att lån icke
skall behöva upptagas för täckande av de i denna tilläggsbudget ob-
serverade anslagen, utan torde tillräckliga förskott kunna erhållas
för ändamålet.

B. UTGIFTER.EGENTLIGA UTGIFTER.Andra huvudtiteln.

Landskapsstyrelsen.

På grund av ändrad arbetsfördelning vid landskapsstyrelsen, varigenom på telefonisten överförts åliggandena som postexpeditör, har landskapsstyrelsen beslutat uppflytta telefonisten från 8 till 9 löneklassen, räknat från 1.2.52.

Tredje huvudtiteln.Polisvården.Polisinrättningen i Mariehamn.

På förslag av polismästaren har landskapsstyrelsen beslutat inrätta vid polisinrättningen i Mariehamn en överkonstapelsbefattning, vars innehavare helt skulle utöva kriminalpolisåliggandena. Polismästaren har framhållit att polisarbetet vid polisinrättningen med dess nuvarande personal icke kan handhavas på ett tillfredsställande sätt. Vidare framhåller han som jämförelse att det år 1950 kom anmälningar om 373 brott till polisen i Mariehamn, medan det till polisen i Ekenäs under samma år enligt uppgift kom anmälningar om 174 brott. Motsvarande siffror under de tre första kvartalen av 1951 voro 366 och 217. Medan de ordinarie konstaplarnas antal i Mariehamn är 9, varav ingen kriminalkonstapel, finns i Ekenäs anställda: 1 ordnings-

överkonstapel, 1 kriminalöverkonstapel, 6 äldre konstaplar (varav en tjänstgör som kriminalkonstapel och en är tillfälligt kommenderad till kriminalgöromål) och 6 yngre konstaplar, eller sammanlagt 14 ordinarie konstaplar. Härtill tager polismästaren i betraktande även det stora antal främlingar, främst turister, som besöka Mariehamn, och i övrigt den livliga båttrafiken. - Befattningen skulle hänföras till 16 avlöningsklassen.

Fjärde huvudtiteln.Hälso- och sjukvården.Ålands allmänna sjukhus.

På grund av svårigheter med torkning och i brist på rum kan sjukhuset hålla endast två tvätterskor anställda i stället för i budgeten upptagna tre. I stället måste en del av tvätten skickas till tvättinrättning. Det i denna tilläggsbudget observerade tilläggsanslaget under momentet "Tvätt" inbesparas sålunda därigenom att avlöning åt en tvätterska i stället icke utgår.

Ålands centralsanatorium och tuberkulosbyrå.

Enär arbetsterapin vid sanatorierna enligt överläkarens vid Ålands centralsanatorium uttalande anses utgöra en viktig del av patientbe-

handlingen har landskapsstyrelsen beslutat inrätta en arbetsterapeutbefattning, vars innehavare skall hänföras till 12 avlöningsklassen.

Från och med 1 inkommande april behöver ytterligare två eldare anställas vid centralsanatoriet och tuberkulosbyrån. Tjänsterna hänföras till tionde löneklassen.

Femte huvudtiteln.

Undervisningsväsendet.

Folkskolväsendet.

Folkskolinspektören Erik Bertell har till landskapsstyrelsen inlämnat följande skrivelse:

"Mariehamn den 18 februari 1952.

Till Landskapsstyrelsens Kamreraravdelning.

För följande under år 1951 beviljade bidrag för folkskolbyggen torde tilläggsbidrag i vederbörlig ordning begäras:

Förhöjning för Rangsby folkskola (4.7.51) 1.602.100:--

Förhöjning för Brändö folkskola (11.10.51) 2.710.825:--

Vardera grundar sig på procentuell förhöjning av normalprisen i överensstämmelse med statsrådets beslut 15.12.1950 (FFS N 601) på grund av förhöjda byggnadskostnader.

Elektrifiering av skolor i Hammarland (4.7.51) 98.300:--

Arbetet påbörjat före reglementeringen och torde sålunda vara lagligen berättigat till bidrag oberoende av byggnadstillstånd.

Tillägg för Järsö folkskola (28.11.51) 137.360:--

Kostnaderna något högre än vad som beräknades vid beviljandet av byggnadstillstånd.

Andra lärarbostad vid Brändö folkskola (5.12.51) 1.685.700:--

Det har visat sig lämpligt och ekonomiskt förmånligt att genast inreda den andra bostaden vid skolan. Anslag för detta ändamål kunde event. anvisas ur 1952-års ordinarie medel, men med hänsyn till tilläggen i riket torde tillägg här vara väl försvarat, i synnerhet som årets anslag så väl behövs för andra byggen.

Summa tillägg 6.234.285 mk.

Någon tvekan beträffande beviljande av dessa tillägg torde icke behöva förekomma med hänsyn till att i riket för år 1951 utöver ordinarie anslaget 1000 miljoner anvisats tillägg på c:a 900 miljoner.

Erik Bertell."

På grund härav har landskapsstyrelsen i denna tilläggsbudget observerat under momentet "Byggnadshjälp åt landskommunerna för uppfö-

rande av folkskolor (förslagsanslag)" mk 4.152.000:- och under mo-

mentet "Tilläggsunderstöd åt de fattigaste och åt glest befolkade

lelokaler/

kommuner för anskaffande av folkskolor (förslagsanslag)" mk 2.083.000:-

Sistnämnda belopp utgör 45/95 av de beviljade förhöjningarna för Brän-

dö folkskola och för lärarbostaden ^{vid} för samma skola.

Övriga läroinrättningar.

För bekostande av de elektriska installationsarbetena i Ålands

Yrkesskolas verkstadslokaler upptogs i skolans budget för detta år

mk 166.000:-, vilket belopp ingår i årets anslag för skolan. Enligt

numera erhållen offert av Mariehamns el-verk, skulle ifrågavarande

arbeten emellertid draga en kostnad av mk 230.000:-. På grund härav

har i denna tilläggsbudget upptagits ett tilläggsanslag på mk 64.000:-.

Sjätte huvudtiteln.

Näringarnas främjande.

Konsulentverksamheten.

Inom landstinget hava önskemål framförts beträffande en utökad

lantbruksbokföringsverksamhet. I detta nu finnas inom landskapet

endast nio lantbruksbokföringslägenheter, vilket antal icke heller

kan utökas, ifall ej en av de vid lantbruksavdelningen anställda in-

struktörerna helt avdelas för det arbete och den instruktion en mera

omfattande lantbruksbokföringsverksamhet förutsätter. Landskapssty-

relsen har därför tänkt sig att instruktörernas vid lantbruksavdel-

ningen antal skulle utökas till tre, av vilka sedan en skulle få ägna

sig åt lantbruksbokföringsverksamheten samt den därmed sammanhörande

lantbruksekonomiska undersökningsverksamheten. Arbetsordningen de

olika instruktörerna emellan skulle ordnas så att en av dem skulle

arbeta i huvudsak inom skärgårdsområdet. Den nu förordade instruk-

törsbefattningen skulle besättas från och med den första instundande

juli månad samt under förutsättning att antalet lantbruksbokförings-

lägenheter inom landskapet kan utökas till att omfatta ca 20-25 st.

Befattningens innehavare skulle hänföras till 19 avlöningsklassen.

De senaste åren har inom landskapet ett flertal större torrlägnings-

företag projekterats samt ett företag i Hammarland realiserats, medan

två företag äro under arbete i Kumlinge, Seglinge. Under innevarande

år kommer ytterligare tre företag att igångsättas. Samtliga dessa

företag äro av den omfattning att de erfordra fackkunnig arbetsledare.

Enär inom landskapsstyrelsen icke finnes någon vattenbyggnadstekniker

anställd, har de jordbrukare, vilka varit i behov av arbetsledare på

detta område, varit tvungna att vända sig till lantbruksingenjörssi-

striktet i Åbo med anhållan om handräckning. Landskapsstyrelsen har erlagt denna vattenbyggnadsteknikers lön samt dagtraktamenten. Enligt självstyrelselagen för Åland av den 28 december 1951 tillkommer landstinget lagstiftningsbehörighet beträffande vattenrätten, vilket med /bildar ett eget lantbruksingeniörsdistrikt eller att landskapsstyrelsen all sannolikhet kommer att leda till att landskapet antingen/genom överenskommelse med lantbruksingeniörsdistriktet i Åbo ordnar frågan angående handräckning för sådana projekt, vilka fordra lantbruksingeniörskompetens. Men oberoende av vilket alternativ lagstiftningen går in för, kommer landskapet att vara i behov av en vattenbyggnadstekniker, som utöver att vara arbetsledare även skulle uppgöra planer för torrlägnings- och täckdikningsföretag samt för vatten- och avloppsanläggningar på landsbygden. I sitt förslag har landskapsstyrelsen utgått ifrån att vattenbyggnadsteknikern skulle anställas från den första instundande maj månad. Denna byggnadstekniker, i budgeten benämnd byggmästare, såsom i rikets budget, skulle hänföras antingen till 18 eller till 16 avlöningsklassen, beroende på antalet tjänsteår han haft.

Skogsvården.

Sedan extra skogsteknikern i landskapet, Frank Sjöblom, blivit ut-

nämnd till plantskoleskötare vid Grelsby nya plantskola, har landskapsstyrelsen beslutat att tillsvidare anställa skogsteknikern Jens Harberg, från Lemland, som extra skogstekniker i landskapet, räknat från och med den 1.3.1952. Månadsarvodet bestämdes till 18.250:--.

Då anslaget för ändamålet är något för litet i årets budget, har i denna tilläggsbudget observerats 60.000:-- , varvid även medräknats en marginal för eventuell indexförhöjning under året.

Jordbruket och dess binäringar.

Med beaktande av att såväl bidrag för stenröjning som bidrag för anskaffning av stenröjningsmaskiner kommer att utgivas i riket under innevarande år jämlikt lantbruksministeriets beslut av den 6.2.52 om stenröjningsunderstöd (93/52) har i denna tilläggsbudget observerats mk 1.000.000:-- såsom tillägg till anslaget för jordförbättringsarbeten för att utgivas för röjning och bortsläpning av sten från stenbundna åkrar samt för anskaffning av stenröjningsmaskiner.

På grund av ett av professor O. Meurman den 30 sistlidne januari uppgjort förslag har landskapsstyrelsen beslutat upptaga i tilläggsbudgeten mk 150.000:-- för omplantering av skiftet № 1 å Godby Fruktförsök. Dessutom har landskapsstyrelsen beslutat observera mk 53.000:-- att användas till elektrifiering av fruktlagringskällaren på Godby

Fruktförsök. Redan 1950 reserverades mk 50.000:- för sistnämnda ändamål, men utnyttjades det icke då av försöksledaren.

Enligt förordningen av den 29 juni 1951 angående verkställighet och tillämpning av lagen om lån och understöd för byggande av vatten- och avloppsanläggningar i landskommuner (398/1951), kan lån och understöd beviljas till sammanlagt 75 % av kostnaderna. De i 1951 års budget observerade anslagen blevo outnyttjade. Under innevarande år kommer emellertid, enligt till landskapsstyrelsen inlämnade uppgifter, tvenne företag att realiseras, det ena gäller en avloppsanläggning från Jomala, Klinten samt det andra en vattenledningsanläggning i Kökar, Karlby. Kostnaderna för realiserandet av dessa företag har beräknats till sammanlagt över 4.500.000 mark, varför de i innevarande års ordinarie budget observerade anslagen icke äro tillräckliga. Då behovet av vattenledningar på landsbygden är uppenbart har landskapsstyrelsen ansett det fullt motiverat att observera tilläggsanslag för understöd 500.000:- och för lån (under 12 Ht.) 1.000.000:-. Momentet för understöd borde egentligen heta "Understöd för byggande av vatten- och avloppsledningar på landsbygden", enär det då tydligare skulle utvisa till vilket ändamål det skall användas. I 1953 års budget kommer sagda ändring att genomföras i texten.

Sjunde huvudtiteln.

Kommunikationerna.

Väghållningen.

I konformitet med förslaget till tilläggsbudget i riket har landskapsstyrelsen beslutat att i denna tilläggsbudget observera mk 5.000.000:- för sommarvägunderhållet. Tilläggsanslaget skulle användas endast under förutsättning att förslaget till tillägg i rikets budget godkännes av riksdagen.

Tionde huvudtiteln.

Diverse anslag.

På grund av professor Alvar Palmgrens hemställan till landskapsstyrelsen om åtgärder för fredande av Idö och Brunskär holmar i Kökar, har landskapsstyrelsen, med hänsyn till att äganderätten till följd av att den delas av så många personer, varav flere äro i Amerika, icke inom skäligen tid kan förvärvas åt landskapet, beslutat föreslå att sagda holmar arrenderas av landskapet. För ändamålet har observerats mk 122.465:- i denna tilläggsbudget. Professor Palmgrens hemställan fogas såsom bilaga till denna framställning:

Elfte huvudtiteln.

Icke inkomstbringande kapitalutgifter.Näringarnas främjande.

Enär det torde vara av uppenbar betydelse att farleden Kökar - Berghamn erhåller fyrbelysning (skärgårdskommittén föreslår i sitt betänkande att Skarvgadd-kobb vid samma farled måtte fyrbelysas) har landskapsstyrelsen beslutat, sedan kommunalfullmäktige i Kökar anhållit om att fiskefyr måtte placeras på Kalkskärskobben i förenämnda farled, att i denna tilläggsbudget observera 300.000:- för inköp av en fiskefyr att uppställas på lämpligaste plats i Kökars östra skärgård vid mernämnda farled.

Hälso- och sjukvården.

I 1951 års budget upptogs ett anslag som bl.a. skulle utnyttjas för inköp av universalköksmaskin till Ålands allmänna sjukhus. Då leveranstiden för sådan maskin emellertid var lång och då det tidigare anslaget dessutom icke förslog till betalning av hela maskinen ifråga, fick anslaget, till den del som kvarstod för detta ändamål, förfalla. På grund härav har landskapsstyrelsen i denna tilläggsbudget observerat mk 425.700:- att användas för inköp enbart av universalköksmaskin till Ålands allmänna sjukhus.

Sedan transformatorn vid Ålands allmänna sjukhus numera blivit

färdig har konstaterats att för detta ändamål behöves ett tillägg

på mk 123.291:-, vilket belopp landskapsstyrelsen sålunda observerat

i denna tilläggsbudget.

Tolfte huvudtiteln.Inkomstbringande kapitalutgifter.Näringarnas främjande.

Vad tilläggsanslaget på 1.000.000:- till lån för byggande av vatten- och avloppsledningar på landsbygden beträffar, hänvisas till motiveringen ifråga om bidrag för samma ändamål under sjätte huvudtiteln.

Enligt nya självstyrelselagen hör kolonisationsverksamheten inom landskapet till landskapets behörighetsområde. Då landskapsstyrelsen även inlämnar framställning till detta landsting med förslag till landskapslag om kolonisationskassor i landskapet, har i denna tilläggsbudget observerats mk 10.000.000:- att utgivas i enlighet med nämnda förslag till landskapslag.

Hos landskapsstyrelsen har Konservhuset A.B., Handelsbolaget Hags samt Ålands Andelsslakteri m.b.t. ansökt om amorteringslån, om sammanlagt 36 miljoner mark, för byggande av industrianläggningar för förädling av fisk, men även för förädling och konservering av lantbrukspro-

dukter. Något direkt motsvarande anslag finnes icke upptaget i rikets budget för år 1952, men däremot ett anslag om 25 miljoner mark till lån för höjande av fiskhushållningen. Enligt uppgifter från lantbruksstyrelsens avdelning för fiskerihushållning kommer detta belopp att utgivas såsom lån emot 3 % ränta för byggandet av sådana anläggningar, vilka varaktigt kunna anses främja fiskhushållningen. Inseende betydelsen och nyttan av en för landskapets fiskare lämplig förädlings- och konservindustri har landskapsstyrelsen i nedanstående tilläggsbudget för innevarande år observerat 8 miljoner mark, att utgivas på enahanda grunder som motsvarande anslag i rikets budget. Det av landskapsstyrelsen observerade anslaget är givetvis stort i förhållande till det i rikets budget upptagna, men torde detta kunna motiveras med att fisket som näringsgren inom landskapet har en proportionellt större betydelse än fisket inom riket. I anslutning till vad ovan framhållits får landskapsstyrelsen vördsamt föreslå att Landstinget måtte fastställa nedan upptagna förslag till första tillägg i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för år 1952.

F ö r s l a g

till första tillägg i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1952.

Kap. mom.

A. INKOMSTER.

KAPITALINKOMSTER.

Första avdelningen.

I 2 Förskott 34.402.481:-

I kap. 34.402.481:-

I Avd. 34.402.481:-

Summa inkomster mk 34.402.481:-

B. UTGIFTER.

EGENTLIGA UTGIFTER.

Andra huvudtiteln.

I Landskapsstyrelsen.

1. Avlöningar:

1 telefonist, arvode 9.900:-

I kap. 9.900:-

II Ht. 9.900:-

Tredje huvudtiteln.

Polisvården.

I Polisnärättningen i Mariehamn.

1. Avlöningar:

1 överkonstapel, grundlön 214.875:-

I kap. 214.875:-

III Ht. 214.875:-

Fjärde huvudtiteln.Hälsö- och sjukvården.II Ålands allmänna sjukhus.

8. Tvätt 200.000:-

II kap. 200.000:-

IV Ålands centralsanatorium och tuberkulosbyrå.

1. Avlöningar:

1 arbetsterapeut, grundlön 240.900:-

2 eldare, arvode 329.400:-

IV kap. 570.300:-

IV Ht. 770.300:-

Femte huvudtiteln.Undervisningsväsendet.II Folkskolväsendet.10. Byggnadshjälp åt landskommunerna för uppförande av
folkskolelokaler (förslagsanslag) 4.152.000:-13. Tilläggsunderstöd åt de fattigaste och åt glest be-
folkade kommuner för anskaffande av folkskoleloka-
ler (förslagsanslag) 2.083.000:-

II kap. 6.235.000:-

VII Övriga läroinrättningar.

2. Ålands Yrkesskola (förslagsanslag) 64.000:-

VII kap. 64.000:-

V Ht. 6.299.000:-

Sjätte huvudtiteln.Näringarnas främjande.I Konsulentverksamheten.

1. Avlöningar:

1 jordbruksinstruktör, grundlön 164.550:-

1 byggmästare, grundlön 209.400:- 373.950:-

I kap. 373.950:-

II

Skogsvården.5. Till landskapsnämndens disposition för avlönande
av extra skogstekniker 60.000:-

II kap. 60.000:-

III

Jordbruket och dess binärningar.

1. Jordförbättringsarbeten (reservationsanslag) 1.000.000:-

9. Jordbruksförsöksverksamheten:

b) Trädgårdsförsöksfältet i Godby 203.000:-

11. Understöd för byggande av vattenledningar på lands-
bygden 500.000:-

III kap. 1.703.000:-

VI Ht. 2.136.950:-

Sjunde huvudtiteln.Kommunikationerna.I Väghållningen.

1. Landsvägarna (förslagsanslag):

a) Sommarvägunderhållet 5.000.000:-

I kap. 5.000.000:-

VII Ht. 5.000.000:-

Tionde huvudtiteln.

I

Diverse anslag.23. För arrendering av Idö och Brunskär holmar i Kökars
skärgård som naturskyddsområden (förslagsanslag) 122.465:-

I kap. 122.465:-

X Ht. 122.465:-

Elfte huvudtiteln.Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

V

Näringarnas främjande.

1. Anskaffning av fiskefyrar 300.000:-

V kap. 300.000:-

VII

Hälso- och sjukvården.

1. Anskaffning av universalköksmaskin 425.700:-
2. Anskaffning av transformator 123.291:-

VII kap. 548.991:-

XI Ht. 848.991:-

Tolfte huvudtiteln.Inkomstbringande kapitalutgifter.

I

Näringarnas främjande.

6. Lån för byggande av vatten- och avloppsledningar på
landsbygden (reservationsanslag) 1.000.000:-
8. Kolonisationskassalån (reservationsanslag) 10.000.000:-
9. Lån för höjande av fiskhushållningen (reservations-
anslag) 8.000.000:-

I kap. 19.000.000:-

XII Ht. 19.000.000:-

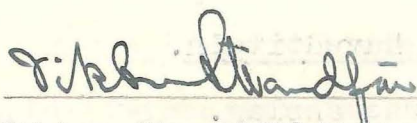
Summa utgifter mk 34.402.481:-

=====

Mariehamn den 12 mars 1952.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd


 Viktor Strandfält

Landskapskamrer


 Th. Eriksson

2 ut. 18/3 kl 16.10.
av Gunhild Berglund

Till Ålands Landsting.

Ålands Marthadistriktförbund begär i sommar sitt 40 - års jubileum. Det arbete marthorna utfört under alla dessa år är värt allt erkännande. För att Ålands Marthadistriktsförbund skall kunna samla åländska marthor och marthor såväl västan- som östanhavs ifrån till detta 40 - års jubileum, föreslår undertecknade härmed vördsamt

att Landstinget ur landskapets ^{ordinarie} enskilda medel för detta år ville tilldela Ålands Marthadistriktsförbund ett belopp om mk 50.000:-

Mariehamn den 18 mars 1952

Gunhild Berglund
Gunhild Berglund

Kerstin Bertell
Kerstin Bertell